

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. Quomodo species Sacramentales agere possint & pati.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

TOM. II.

recipiat qualitates, paucum refertur actionem creativam an generativam,

per actionem creativam, antea tamen non poterat, quia conservabatur per generativam. Contra: Actio conservativa rei non mutat illius naturam, cum qualitates Eucharistiae, licet conservarentur sine subiecto, eodem modo operentur; influxus enim subiecti non concurrat nisi mediata ad operationes substantiarum aut accidentium, nec quoad hoc refert, utrum conferrentur actione creativa, an generativa, naturali, an supernaturali, &c. Confirmatur, alioqui posset quis dicere, quoties mutatur, saltem notabiliter, agens, & consequenter actio, ut quando ignis conservatur ab alio igne, vel caelo, vel a solo Deo, toties mutari vim ejus operativam.

XIII.

Sequatur mutari vim agendi in accidentibus Eucharistiae, cum mutentur subiectum.

Confirmatur secundò: Quare ergo non poterit quis dicere mutari etiam vim agendi accidentium in Eucharistia ex eo quod mutaverint subiectum, & jam sint in subiecto accidentali, cum antea fuerint in substantiali. Confirmatur tertio, res cui loco ubicationis naturalis, quam antea habebat, datur supernaturalis, aut loco ubicationis generata datur creata, non plus potest per secundam, quam poterat per primam, & tamen nulla assignari potest ratio, cur ubiatio creata substituta loco generata non aequè mutaret modum agendi alicujus rei, atque actio creativa substituta loco generativa.

XIV.

Obicitur Non possunt accidentia in formare duo subiecta.

Dices tertio: Accidentia non posse simul formare duo subiecta, sicut nec potest forma substantialis. Contra primò, si sint subordinata possunt, ut constat in actibus vitalibus spiritalibus respectu animae & potentiarum. Contra secundò, unio inter materiam & formam in compositis materialibus subiectatur juxta plurimorum sententiam & in materia & formam, subsistentia totalis in sententia eam statuente in composito, subiectatur in utroque extremo: actus etiam vitales materiales in homine, ut visio, auditio, &c. subiectantur in multorum opinione in materia & animam.

XV.

Gratis in quantitate affirmatur potentia recipiendi hanc accidentia.

Tandem astruere hujusmodi potentiam in quantitate recipiendi accidentia videtur omnino gratis dictum, cum nulla in rebus naturalibus hujus necessitas appareat, nec ulla ratio assignetur, cur haec statuatur natura quantitatis, & pari ratione dicere quis posset calorem, & alia accidentia in Eucharistia, destructis substantia panis, in qua subiectabantur, petere conservari per actionem creativam, & non petere destrui ad destructionem subiecti, sed solum ad inductionem contrarii. Imo majus fortasse ad hoc asserendum quis fundamentum haberet, cum nunquam videamus naturaliter hujusmodi accidentia nisi ad inductionem contrarii perire.

SECTIO SECUNDA.

Quomodo species Sacramentales Agere possint & Pati.

I.

Quoad operationes possunt haec species omnia praestare, qua antea poterant.

SANCTUS Thomas quaest. septuagesimam septimam, articulo tertio, & quaest. septuagesimam quintam, articulo quinto, & cum eo Theologi omnes affirmant quoad actiones intentionales omnia praestare posse species sacramentales, quae poterant ante consecrationem. In primis enim hoc quotidiana experientia comprobatur, cum non minus immutet sensum albedo in hostia consecrata, quam ante consecrationem. Ratio est,

quam insinuavimus sectione praecedente, quia tota vis agendi hic remanet, nec refert qua actione conserventur haec species, cum actio non concurrat ad earum operationes.

Nec mutationes solum intentionales efficere possunt haec species in Eucharistia, sed etiam physicas, & qualitates varias in subiectis, quibus applicantur, producere, quod eodem modo probatur quo praecedens conclusio. Imo hinc ulterius sequitur has species non solum posse ultimo disponente effectivè subiectum ad formam aliquam substantialem, sed etiam effectivè eam producere partialiter cum Deo, vel caelo, aut alia causa principali: sicut enim accidentia unita suis subiectis substantialibus, saltem ut causae instrumentales concurrunt ad productionem substantiae, ita & concurrere possunt conservata sine subiectis.

Quando verò res aliae externae agunt in species, non alio modo hoc fit, quam quod Deus ad praesentiam illorum agentium producat eorum qualitates, ut si injiceretur hostia consecrata in ignem, Deus tunc eodem modo crearet gradus aliquot caloris loco frigoris expulsi, ac eosdem produceret ignis vel calor si ibi existeret subiectum. Deinde etiam ibi producit Deus materiam primam, in qua & qualitates ultimo jam ad formam ignis disponentes, & ipsa forma ignis recipiatur; hoc enim totum Deus tanquam causa quaedam moralis agere tenetur, posito quod hoc mysterium occurrere velit. Probabile autem videtur quod affirmant aliqui, Deum eandem numero materiam reproducere, quae antea fuerat sub accidentibus panis; sic enim, inquirunt, minor fit in universo mutatio, quam si alia materia produceretur. Deinde quia quantitas semper manet eadem numero, cui connaturale videtur esse in eadem materia, ut notat Suarez disputatione quinquagesimam septimam, sect. tertia.

Sanctus Thomas nihilominus quaest. septuagesimam septimam, articulo quinto, corpore, non vult redire eandem materiam, quia esset novum miraculum, quare ipse in corpore, & in responsione ad argumenta, quem hac in re sequuntur Thomistae communiter, vult in istiusmodi generationibus substantialibus, quando ex speciebus sacramentalibus nova producitur substantia, ut dum ex iis nutritur homo, vel aliud animal, aut si conjiceretur hostia consecrata in ignem, &c. vult inquam nullam novam tunc materiam produci, sed quantitatem subire munus materiae, & formam illam substantialem novam in se recipere, & cum ea compositum constituere.

Sed, ut ait Suarez sectione tertia citata, hoc vix videtur percipi posse, primò quia inter formam substantialem & quantitatem, quae est accidens, non potest unio substantialis intercedere, quia ordinatur ad faciendum unam personam. Deinde non potest compositum substantiale constitui ex substantia & accidente, quae de causa dixit Aristoteles primò Physicorum, impossibile est substantiam componi ex non substantiis, nec in hoc composito esset major ratio, cur esset substantia quam accidens, imò potius deberet dici accidens, cum in istis, denominationes communiter sequantur debiliorem, seu imperfectiorem partem: Unde homo dicitur corporeus a corpore. Ad summum itaque dici potest compositum partim substantiale, partim accidentale: Quare non posset dici ignis, aut pars hominis id quod hoc modo generatur ex speciebus.

Præterea

II. Varias etiam qualitates physicas possunt haec accidentia producere.

III. Quo pacto alia res externa agens in hanc speciem.

IV. Nec eandem materiam redire, nec aliam tunc produci vult Dicitur Augustinus.

V. Sed non videtur percipi posse quo pacto ex forma substantiali & accidente possit unum per se constitui.

VI. Præterea si contingeret hominem solis speciebus consecratis diu nutriri, sequeretur eum successu temporis aut totum, aut ferè totum corpus substantiale amittere, & constare solâ animâ quantitatem informantem, quod tamen nullo modo admitti potest. Tandem non minùs esset miraculum educere formam substantialem ex quantitate, quàm vel eandem vel novam materiam creare.

VII. Dices: Si ad productionem novæ hujus formæ cum materiâ jam productâ desinat ibi esse Christus; ergo convertitur in substantiam istam hic modò productam, sicut substantia panis priùs desinebat, & convertebatur in ipsum. Ad hoc dici posset, corpus Christi, licet desinat esse sub speciebus, non tamen desinere esse, sed solùm amittere unionem illam & modum existendi sub speciebus, ac præsentiam localem; quod facilius intelligitur in nostrâ sententiâ, qui dicimus Christum per eandem actionem existere in Sacramento per quam existit in cælo. Cùm ergo nihil deperdat præter præsentiam sub speciebus in illo loco, non potest dici destrui corpus ipsius, & consequenter nec converti in novam substantiam genitam.

VIII. Adde, corpus Christi nullam habere naturalem connexionem cum illis accidentibus, sicque etsi ad eorum alterationem unio, quam cum speciebus panis habuit, destruat, non tamen sequitur debere ipsum ad deunionem illam destrui. Tertio dici potest, vel hoc titulo deesse conversionem, quod non sit lucta ibi corporis Christi cum ullâ re circa aliquod tertium, cùm accidentia quæ producuntur, non sint in aliquo subjecto, nec substantia illa nova adhuc sit producta. Major est difficultas in sententiâ statuente qualitates subjectari in quantitate, ut constat.

IX. Quæres: Ultrùm per mixtionem diversarum rerum cum speciebus consecratis desinat sub illis esse Christus. Tribus modis contingere potest hæc mixtio, primò, ut vino consecrato misceatur vinum non consecratum, secundò, si post consecrationem misceatur liquor alterius speciei, tertio, si inter se misceantur species consecratæ.

X. Sanctus Thomas quæst. septuagesimâ septimâ, art. octavo asserit, quoties duo liquores inter se in tantâ quantitate permiscentur, ut unus planè secundùm partes minimas pervadat alterum, utrumque destrui, & unum tertium consurgere diversum specie ab utroque, si liquor admixtus sit diversæ speciei, si verò liquor admixtus sit numero tantùm distinctus ab eo cui miscetur, ait consurgere aliquod tertium numero à præcedente distinctum. Hinc infert S. Doctor, si speciebus vini admisceatur vel aqua vel alius liquor speciei, aut etiam numero tantùm distinctus, ita ut secundùm partes minimas undique permisceatur cum illis, desinere ibi esse Christum, si verò in tam parvâ quantitate fiat mixtio, ut non possit liquor admixtus secundùm partes minimas distribui nisi cum parte specierum, sub illâ tantùm parte ait, desinere esse Christum. Sanctum Thomam sequuntur Thomistæ, præsertim antiquiores.

XI. Dicendum primò: Si vino consecrato admisceatur vinum non consecratum ejusdem speciei,

non desinere ibi esse Christum: ita communis Theologorum sententia. Probatur primò ex capite *Cum Mareba*, ubi dicit Innocentius tertius, si post consecrationem aliud vinum mittatur in calicem non transire in sanguinem, sed commixtum manere cum speciebus consecratis: quo loco videtur supponi, omne vinum esse ejusdem speciei.

Deinde nulla apparet ratio, cur si vinum non consecratum misceatur alteri non consecrato ejusdem speciei, deberet vel unum vel aliud perire, ergo nec desinit Christus sub speciebus ad mixtionem alterius vini ejusdem speciei, patet consequentia; tamdiu enim juxta receptam Theologorum sententiam manet Christus sub speciebus, quamdiu maneret sub iis vinum si ibi esset. Antecedens itaque probatur; quod enim dicunt aliqui per mixtionem dividi species in partes minores minimis, in primis fortè hoc non ita se habet, deinde esto dividerentur, unirentur tamen aliis partibus sui similibus specierum vini non consecratis, & quantitas, odor, sapor, &c. facient unam quantitatem totalem, odorem, saporem, &c. cum accidentibus vini adjuncti, sicut faceret vinum ipsum cum vino, si ibi adesset; quare enim hæc accidentia non æquè deservient ad formam præcedentem sub quibus ante fuerunt, atque ad novam, ac proinde æquè connaturaliter poterit hæc sub iis conservari, ac nova produci. Unde si aliquid vini consecrati infundatur in integrum dolium vini non consecrati ejusdem speciei, manebit sub illis speciebus Christus, & consequenter vinum illud ad usus profanos adhiberi non potest.

Dicendam secundò: Si speciebus consecratis admisceatur vel aqua, vel quivis alius liquor, vel etiam vinum diversæ speciei, desinit post aliquod tempus sub speciebus illis esse Christus: ita Doctores communiter. Probatur: Tamdiu enim solummodo sub speciebus illis manet Christus, quamdiu species ipsæ manent, & maneret vinum illud, si sub illis ante mixtionem fuisset, sed paulatim hæc species ab aquâ, vel alio liquore, aut etiam vino diversæ speciei (si unum vinum sit diversæ speciei ab alio) corrumpentur, & consequenter vinum, si sub illis esset, ergo.

Dixi, post aliquod tempus; nec enim statim sub iis desineret, cùm præter mixtionem requiratur etiam alteratio physica; quod enim aliqui volunt dividi statim in partes minimas, non videtur id semper contingere; non enim tanto semper impetu infunditur alius liquor, ut statim diffundatur per species consecratas secundùm partes minimas. Deinde substantia ipsa, quæ miscetur, & etiam cui aliud admisceatur huic divisioni naturâ suâ resistit, cùm tendant semper ad conservationem sui, sicut ignis in nube fugit contrarium, ac subinde descendit, & aqua interdum colligit se in orbem.

Hinc ulterius infero, si species consecratæ, quæ aliis speciebus consecratis miscentur, sint ejusdem speciei, non desinere sub iis Christum, sin verò sint speciei diversæ, desinere post aliquod saltem tempus sub iis permanere Christum: hoc eodem modo probatur, quo conclusiones præcedentes.

Secrato vinum ejusdem speciei non consecratum admisceatur, non desinit sub illo esse Christus.

XII. *Nulla est ratio cur sub speciebus mixtis vino ejusdem rationis desinat esse Christus.*

XIII. *Si aqua vel quivis alius liquor misceatur speciebus consecratis, desinit post aliquod tempus esse ibi Christus.*

XIV. *Aliquod tempus est necessarium, ut fiat hæc mutatio.*

XV. *Si species consecrata aliis speciebus consecratis admixta sine ejusdem rationis, non desinit ibi esse Christus.*